

Hässleholms kommun
Att Lars-Erik Williams
lars-erik.williams@hassleholm.se

Statligt bidrag till det lokala naturvårdsprojektet "Våtmarker Skeröd" Beslut

Rättelse enligt 36 § förvaltningslagen. Villkoret nr 11 i beslutet som fattades den 7 november 2022 är inte aktuellt och ska tas bort, vilket är rättat i detta beslut den 11 november 2022.

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att bevilja preliminärt statligt bidrag med maximalt 90 %, dock högst 1 350 000 kronor, till Hässleholms kommun.

För beslutet gäller följande villkor

1. Bidraget får enbart användas för de åtgärder och de resultat som anges i detta beslut.
2. Projektet ska vara genomfört **senast den 31 mars 2025**.
3. Förändringar av projektets åtgärder, resultat, budget eller tidsplan ska godkännas av Länsstyrelsen. Anmälan ska ske i god tid. Om projektet inte kan fullföljas ska Länsstyrelsen underrättas omgående.
4. För fleråriga projekt ska en verksamhetsrapport inrapporteras i LONA-tjänsten, och en pdf av rapporten e-postas till Länsstyrelsen via skane@lansstyrelsen.se, **senast den 1 mars** varje år.
5. En slutrapport ska inrapporteras i LONA-tjänsten och en påskriven utskrift i pdf ska inlämnas till Länsstyrelsen via skane@lansstyrelsen.se **senast den 31 mars 2025**.
6. Det är förbjudet att sätta ut eller utfodra fisk, kräfter, änder eller andra djur inom våtmarksområden som anläggs/restaureras med LONA-stöd. Stödmottagaren måste senast i slutrapporten redovisa att detta villkor ingår i en eventuell överenskommelse med markägarna, alternativt redovisa att markägarna är skriftligt underrättade om detta stöd villkor.
7. Vid marknadsföring och information om projektet, och i alla dokument som framställs inom projektet ska det tydligt framgå att "Statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt är medfinansierat för genomförandet av detta projekt". Det gäller böcker, rapporter, broschyrer, informationstavlor, pressmeddelanden, webbplatser med mera. Naturvårdsverkets symbol "LONA" ska användas.

8. Åtgärder i kategori 7 som kan definieras geografiskt ska fotodokumenteras före och efter genomförd åtgärd. Fotografier som visar att åtgärderna har genomförts ska medfölja slutrapporten för projektet.
9. Faktiska utgifter samt kostnader för arbetstid (både kommunal, ideell eller annan) ska kunna verifieras på begäran av Länsstyrelsen.
10. Allt material som tas fram i projektet och presenteras digitalt ska vara tillgängligt för alla. Exempel ska en rapport sparas i lämpligt digitalt format för att kunna läsas upp i talsyntesprogram.
11. För åtgärder som kan definieras geografiskt ska en shape-fil lämnas in där respektive åtgärds geometri tydligt framgår. Uppgifter om våtmarker ska lämnas i enlighet med Länsstyrelsens rapporteringsmall, som kommer att skickas ut till er inom kort. Dessa ska medfölja slutrapporten för projektet.
12. Arealen torvmark som återvätats ska redovisas i samband med verksamhets- och slutrapportering. I denna areal ska inte ytor som schaktats räknas med.
13. Arbetet ska ske i samråd med, och efter godkännande av, markägaren.
14. Foto eller annan bild som presenterar projektet ska läggas in som bilaga i LONA-tjänsten, senast i samband med första redovisningen.
15. Det är inte tillåtet att plantera eller så in arter som har potential att bli invasiva, se Artdatabankens lista för riskklassade arter.
16. Informationsmaterial som tas fram inom projektet ska vara tillgängligt på kommunens webbplats.

Resultat som ska nås i projektet

Åtgärd	Kategori	Resultat
1	8	Lillsjön: Detaljprojektering före åtgärder. Våtmarkskonsult gör kompletterande mätningar, beräkningar och skapar underlag till upphandling av entreprenadtjänster samt arbetsledning vid genomförande. Rapportering och inmätning enligt villkor i beslut.
2	8	Skeröd åker samt svämplan uppströms: Detaljprojektering före åtgärder. Våtmarkskonsult gör kompletterande mätningar, beräkningar och skapar underlag till upphandling av entreprenadtjänster samt arbetsledning vid genomförande. Rapportering och inmätning enligt villkor i beslut.

3	7	Lillsjön: Genomförande av våtmarksanläggning på ca 2 ha, inklusive överfallsutlopp samt säkerhetsutlopp, öar och strandzoner som anläggs på lämpliga delar för ökad häckningsframgång samt för att få större strandzon och bryta samt lugna ner nuvarande raka vattenföring. Ökad yta för vatten att buffra vid högvatten skapas genom schaktning då möjligheten att dämna är begränsad av större väg.
4	7	Skeröd åker: Genomförande av våtmarksanläggning på ca 3 ha inklusive öar. Munk används för att reglera vattenflödet. Sedimenteringsbassänger anläggs vid inloppet. Brukningsväg till munk av säkerhetsskäl och brandbekämpning. Skogsvägen höjs för att kunna få vattenspegel året runt med minsta möjliga schaktning i våtmarken, endast schaktning för att skapa dammvall och en mindre ö.

Beskrivning av ärendet

Ni har den 30 augusti 2022 ansökt om bidrag på 1 350 000 kronor för att skapa två grunda, multifunktionella våtmarker i det utdikade skogs- och myrlandskapet. Markägaren har tillsammans med våtmarkskonsult identifierat dessa ytor som lämpliga för våtmarker i stället för återbeskogning. Lillsjön är en mindre utdikad sjö och en dikad före detta åker på torvmark i anslutning till Fredskogsån. Området uppströms är kraftigt påverkat av utdikning och de två områdena interagerar med varandra.

Målsättningarna med projektet är bland annat att det ska ske en reduktion av växthusgasemission från utdikade torvjordar genom återvätning, den biologiska mångfalden ska öka, fördröjning av vatten i landskapet, flödesutjämning samt att skapa tillgång till vatten för släckning vid eventuell skogsbrand.

Ni anger att Lillsjön inte kan däckas mer än marginellt för att inte skapa problem med Trafikverkets väg och måste därför grävas ur delvis så vattenytor skapas. Åkrarna vid våtmark Skeröd åker går troligen däckas mer och gräva mindre om höjning av vägbank på skogsväg utförs i stället för grävning av kanaler.

I kompletteringar den 29 september och den 18 oktober 2022 har er konsult uppgett att det finns ett svämplan på ca 1-1,5 ha i området som skulle kunna restaureras, och att projekteringen av det kan ingå i detta projekt.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen anser att projektet uppfyller kraven enligt förordningen (2003:598) om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt.

Projektet syftar till Restaurering och anläggande av våtmarker (kategori 7) och Förberedelsearbete inför restaurering eller anläggande av våtmark (kategori 8). Projektet bidrar därmed till att främst uppfylla miljökvalitetsmålen Myllrande våtmarker. Andra miljökvalitetsmål som berörs är Levande sjöar och vattendrag och Ett rikt växt- och djurliv.

Länsstyrelsen gör bedömningen att projektets totalkostnad är motiverad ur naturvårdssynpunkt och utifrån våtmarkssatsningens syften.

På platsen för våtmark Skeröd åker är det enligt SGU:s jordartskarta kärrtorv med låg genomsläpplighet. Genom restaurering av våtmarken finns potential att förhindra eller minska pågående läckage av kol från marken, eftersom återvätning gör att avgången av koldioxid minskar då oxidation av torv förhindras. Eftersom dikade jordar med organiskt material släpper ut växthusgaser är det viktigt att åtgärder som syftar till att minska dessa utsläpp i första hand görs i områden med torv. Generellt blir den positiva klimateffekten av en våtmarksåtgärd större i områden med näringsrik kärrtorv jämfört med i områden med näringsfattig mossetorv.

Lilla sjö utgörs enligt SGU:s jordartskarta av gyttja med låg genomsläpplighet. Även gyttjejordar innehåller organiskt material och åtgärder i områden med dessa jordar kan också ha en positiv klimateffekt. Lilla sjö-våtmarken anläggs dock genom schaktning och schaktmassorna kommer troligen att läcka kol eftersom de ligger uppe i det torra i form av ör och vallar. Därmed är det osannolikt att våtmarken bidrar med att minska koldioxidutsläpp på kort sikt. På lång sikt kommer våtmarken dock möjligen kunna bygga upp nya kolförråd. För att avgången av växthusgaser inte ska öka måste schaktning i organogena jordar undvikas i största möjliga utsträckning. Våtmarkerna bör i största möjliga mån skapas genom dämning.

Då våtmarker ska anläggas och restaureras inom projektet har det också potential till att bidra till ett ökat kvarhållande av vattenflöden i landskapet. Även den biologiska mångfalden bedöms gynnas. Hur stora nyttorna blir beror dock på åtgärdernas utformning. Det är positivt om våtmarkerna anläggs med i huvudsak flacka slänter, helst inte brantare än 1:6. Om ör anläggs, bör de ha flacka slänter så att de kan översvämmas vid högvatten, vilket minskar risken att de växer igen med buskar och sly och därmed ökar värdet för markhäckande fågel. Våtmark Skeröd åker, inklusive den planerade dammvallen, planeras inom svämplan. Den 29 september 2022 har konsulten uppgett att området inte svämmas över, eftersom det finns många diken i området. Länsstyrelsen ser ändå positivt på om vallen utformas så låg som möjligt och med så flacka slänter som möjligt.

Bestämmelser som beslutet grundar sig på

Enligt 1 § förordning (2003:598) om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt får Länsstyrelsen ge bidrag till kommuner för åtgärder i naturvårdsprojekt om de bidrar till att nå generationsmålet för miljöarbetet och enligt 4 § till maximalt 90 % av bidragsberättigade åtgärder.

Projektet innehåller åtgärder i bidragskategori 7 eller 8 enligt 1 §. Länsstyrelsen har vid prövningen därför särskilt beaktat projektets kostnadseffektivitet i relation till de syften som anges i 1 § 7 förordning (2021:207).

I 8 § står att beslutet om bidrag är preliminärt. För att få rätt till hela bidraget ska sökanden följa de villkor och uppnå det resultat som anges i detta beslut och i de beslut om ändring som eventuellt fattas under projektets gång.

Ekonomi

Upp till 75 % av det beslutade bidraget utbetalas medan projektet pågår, resterande del kan utbetalas efter att projektet har avslutats och slutrapporterats till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen kommer att besluta om bidragets slutliga storlek när slutrapporten har lämnats in.

Direkt efter beslut betalar Länsstyrelsen ut 1 012 500 kronor (75 % av stödet) till bankgiro 866-3494, som ni har angivit i er ansökan. Utbetalningen märks "LONA 29382-2022 Lars-Erik Williams".

När slutrapporten granskats och Länsstyrelsen beslutat om slutligt stöd betalas återstående belopp ut, maximalt 337 500 kronor.

Länsstyrelsen kan kräva att de utbetalade bidragen helt eller delvis återbetalas enligt 12 § förordningen (2003:598) om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt. Detta gäller om projektet inte uppfyller beslutade villkor, genomförts eller ändrat inriktning utan länsstyrelsens medgivande, om sökande lämnat oriktiga uppgifter eller bidrag getts med felaktigt eller för högt belopp.

Kommunen är rättsligt och ekonomiskt ansvarig inför Länsstyrelsen för genomförande och redovisning av projektet. Det är därför av stor vikt att skriftliga avtal upprättas mellan kommunen och genomförande aktörer för de enskilda åtgärderna.

Övriga upplysningar

Detta beslut befriar inte kommunen och genomförande aktörer från skyldigheten att söka de tillstånd eller föra de samråd som kan krävas enligt annan lagstiftning.

Länsstyrelsen kan i det enskilda fallet medge undantag från förbudet att sätta ut eller utfodra djur. Undantag kan beviljas för stödutfodring av betesdjur och för utsättning av hotade arter. Länsstyrelsen påminner om att inplantering av kräftor eller fisk kräver särskilt tillstånd från Länsstyrelsen (kontakta Fiske- och restaureringsenheten). Information om LONA hittar du på Länsstyrelsens webbplats <https://www.lansstyrelsen.se/skane/lona> och naturvardsverket.se/lona. LONA-tjänsten finns på lona.naturvardsverket.se.

Kontaktuppgifter

Vid frågor, kontakta Anna Walient via e-post anna.walient@lansstyrelsen.se (ange ärendets diarienummer 29382-2022 i ämnesraden), eller via telefon 010-2241298.

Beslutet kan inte överklagas

Beslut om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt får inte överklagas, enligt 14 § förordningen (2003:598).

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tillförordnad avdelningschef på miljöavdelningen Kristian Wennberg med vattenhandläggare Anna Walient som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:

Strandberg i Skogen (mastralmas@gmail.com)